

WUNDERLAND KINDERGARTEN
WUNDERLAND ÓVODA

7100 Szekszárd, Wesselényi u. 19.
Telefon: 74-510-982

***A Wunderland Óvoda
nevelési programja***

OM 036132

2010.

Tartalom

Köszöntő		4
Óvoda adatai		5
I. Bevezető		6
II. 1. Jogok és kötelességek		6
- A gyermekek jogai		
- A szülők jogai és kötelességei		
III. Gyermekkép, óvodakép		7
1. Gyermekkép		7
2. Óvodakép		8
IV. Az óvodai nevelés feladatai		9
1. Az óvodai nevelés általános feladatai		9
2. Az egészséges életmód kialakítása		9
3. Az érzelmi nevelés a szocializáció biztosítása		11
4. Az anyanyelvi az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása		11
IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei		12
1. Személyi feltételek		12
2. Tárgyi feltételek		14
3. Az óvodai élet megszervezése		15
4. Gyermekvédelmi munka az óvodánkban		18
5. Az óvoda kapcsolatai		19
V. Az óvodai élet tevékenység formái és az óvodapedagógus feladatai		23
1. Játék		23
2. Vers, mese		24
3. Ének, zene, énekes játék		25
4. Rajzolás, mintázás, kézimunka		26
5. Mozgás		26

6. Külső világ tevékeny megismerése	27
7. Néphagyomány-ápolás, népszokások /hagyományőrzés/	28
8. Munka jellegű tevékenységek	30
9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	31
VI. Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	31
1. Az óvodában folyó nevelőmunka ellenőrzési, mérési, értékelési minőségbiztosítási rendszere	32
2. A kompetencia oktatás képességfejlesztési területei	34
VII. Német kétnyelvű kisebbségi nevelés	36
1. Bevezető	36
2. A kisebbségi óvodai élet megszervezése	36
3. A kisebbségi óvodai nevelés célja és feladata	37
4. Egészséges életmód alakítása	38
5. Érzelmi nevelés	38
6. Kisebbségi nyelvi nevelés	38
7. Az óvodai élet megszervezése	39
8. Vers, mese	39
9. Ének, zene, énekes játék	39
10. Rajzolás, mintázás, kézimunka	40
11. Mozgás	40
12. A külső világ tevékeny megismerése	40
13. Hagyományőrzés	41
14. Munka jellegű tevékenységek	42
15. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	42
VIII. Érvényességi rendelkezések, legitimációs záradék	43
Érvényességi rendelkezések	
Mellékletek	
1. Eszközjegyzék	
2. Alapító okirat	

Felhasznált és ajánlott irodalom

Köszöntő

Köszöntjük mindazokat, akik megtisztelnek bennünket azzal, hogy nevelési programunkat kezükbe veszik, elolvassák, áttanulmányozzák.

A programmódosítás során változatlan maradt programunk nevelésfilozófiája, cél- és feladatrendszere, ugyanakkor a tartalom kidolgozásában több módosítás történt az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának változása miatt.

A helyi programunk beválásának vizsgálata során mind a tartalmi, mind a szerkezeti felépítésben hajtottunk végre módosításokat, a törvényi előírásoknak és a kompetencia alapú oktatás alapelveinek megfelelően.

Az olvasó ezt az átdolgozott programot tartja most a kezében.

Szekszárd, 2010. május 28.

Simon Attiláné
óvodavezető

Óvoda adatai

Az intézmény neve:

Wunderland Kindergarten a Német Kisebbségi Önkormányzat Óvodája

2. Az intézmény német nyelvű neve:

Wunderland Kindergarten der Szekszárdi Deutschen Selbstverwaltung

3. Az intézmény székhelye, címe: 7100 Szekszárd, Wesselényi u. 19.

4. Az intézmény típusa: óvoda

5. Az intézmény OM azonosítója: 036132

6. Az intézmény férőhelyeinek száma: 249 fő

7. Az intézmény működésének területe: Szekszárd város közigazgatási területe

8. Az intézmény alapító neve: Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata

9. Az intézmény fenntartójának neve:

Szekszárdi Német Kisebbségi Önkormányzat

10. Az intézmény fenntartójának címe: 7100 Szekszárd, Rákóczi u. 69-71.

Az intézmény alaptevékenysége:

- Óvodai nevelés, ellátás
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása:
 - enyhén értelmi fogyatékos gyermekek integrált nevelése, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető,
 - illetve organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek óvodai nevelése integráltan.
- Nemzeti és etnikai kisebbségi óvodai nevelés, ellátás: német kétnyelvű kisebbségi nevelés
- Oktatást kiegészítő tevékenység: gyógytestnevelés

1. számú melléklet: Alapító okirat

Óvodánk fenntartója a Szekszárdi Német Kisebbségi Önkormányzat. A német kisebbségi nevelés kiemelt feladatunk, közel harminc éves hagyományra tekint vissza. Az óvoda átadásától -1981 májusától- a szülői igényeknek megfelelően, folyamatosan bővült a német nemzetiségi csoportok száma. Mára már mind a 11 gyermekcsoportban német kisebbségi kétnyelvű nevelés folyik.

Nincs kötelező felvételi körzetünk, Szekszárd város területéről fogadjuk a 3-7 éves korú gyermekeket. Így biztosítottá válik minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetősége.

Intézményünk innovatív, nyitott az új pedagógiai módszerek alkalmazására.

Lehetőséget biztosítunk óvodapedagógusaink pedagógiai nézeteinek és módszertani szabadságának érvényesítésére. A gyermek mindenképp felett álló érdekét szem előtt tartva.

A programban, a nevelőmunkában a Nemzeti etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve is érvényesül.

Jogok és köteleességek

A gyermekek jogai:

A gyermeknek joga, hogy a nevelési intézményben biztonságban és egészséges környezetben neveljék, óvodai életrendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki. Az állami és a helyi önkormányzati nevelési oktatási intézményben lehetővé kell tenni, hogy a gyermek az egyházi jogi személy által szervezett fakultatív hit- és vallásoktatásban vegyen részt. Az egyházi jogi személy ezt az óvodában a szülők igénye szerint szervezheti.

Ingyenes az óvodai nevelés, valamint a nevelést kiegészítő pedagógiai szakszolgálatok igénybevétele.

A gyermek további joga, hogy nemzeti, illetőleg etnikai hovatartozásának, képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön.

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia; az egyenlő hozzáférés biztosításával.

A szülők jogai és kötelességei

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak.

A szülőt megilleti a nevelési, illetőleg nevelési-oktatási intézmény szabad megválasztásának joga. A nevelési, nevelési-oktatási intézmény szabad megválasztásának joga alapján gyermeke adottságainak, képességeinek, érdeklődésének, saját vallási, illetve világnézeti meggyőződésének, nemzeti vagy etnikai hovatartozásának megfelelően választhat óvodát, iskolát, kollégiumot.

A gyermekek és szülők további jogait és kötelességeit a házirend részletesen tartalmazza a közoktatási törvénynek megfelelően.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

1. Gyermekkép

Óvodai nevelésünk kiinduló pontja, hogy minden gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény. A gyermek fejlődését öröklött adottságai, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Az óvoda saját pedagógiai tevékenységrendszerrel segíti a gyermekek fejlődését, amely igazodik egyéni szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz valamint fejlődési üteméhez. Az óvodai neveléshez minden gyermek

számára egyenlő hozzáférést biztosítunk. Fontos számunkra a diszkriminációmentes nevelés, a befogadó és toleráns légkör biztosítása.

2. Óvodakép

Az óvoda önálló nevelési intézmény a családi nevelés kiegészítője. Intézményünkben biztosítjuk a gyermekek egészséges, egyéni fejlődésének és nevelésének optimális személyi és tárgyi feltételeit. Óvodánkban komplex nevelésre törekszünk, mely magába foglalja a tevékenységek, témák és a képességek fejlesztése tekintetében a párhuzamosságot, mindezt egymás mellett zajló tevékenységek biztosításával érjük el.

Célunk a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság, érdeklődés, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetencia érzés kialakítása, fenntartása. A kudarc nélküli iskolakezdéshez szükséges készségek, képességek, szociális érettség kialakítása. A környezet megismerésével kívánjuk elérni, hogy a gyermek tisztelje környezetét, bátran alakítsa kár okozása nélkül.

Fontosnak tartjuk, hogy a tevékenységek játékba ágyazottan valósuljanak meg a szabad játék hangsúlyozásával.

Az alapvető szabadságjogok figyelembe vételével biztosítjuk gyermekeinknek az óvodai nevelés során az önazonosság megőrzését, hagyományaik ápolását, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, különös tekintettel a német nemzetiségi kisebbségi kétnyelvű nevelésre.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

1. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- német kisebbségi kétnyelvű nevelés

2. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés célja: a gyermekek egészséges életviteligényének alakítása, testi, lelki fejlődésének elősegítése.

Feladatunk a rendszeres életritmus, megfelelő napirend kialakítása.

A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, fokozott mozgásigényük kielégítése, étkezési, öltözködési szokások kialakítása, egészségük védelme, edzettségük biztosítása, betegségek megelőzése.

Az óvónő, a fokozatosság betartásával törekszik arra, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket. A gyermekek minél többet tartózkodjanak a szabadban. Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezettségét az óvodába lépéstől biztosítsa az óvónő.

Az egy csoportban dolgozó óvónők, a dajkák bevonásával megállapodnak a szükségleteket kielégítő szokások pontos menetében, az azonos gyakoroltatás érdekében. Lehetőséget biztosítunk a szervezett mozgásos tevékenységekhez.

Feladatunk a környezettudatos magatartáshoz kapcsolódó szokások alakítása.

Óvodánk megfelelő szakemberek bevonásával, szűrővizsgálatok megszervezésével biztosítja a testi, lelki neveléssel kapcsolatos prevenció és korrekció feladatok ellátását.

3. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosításának céljai, feladatai: A gyermekek egyéni értékeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösség által, a közösség normáinak érvényesítésével. Nevelési cél, hogy a gyermekek az óvodapedagógusban és az óvodában dolgozóknál társra, ha kell, természetes támaszra találjanak. Mivel a gyermek magatartása érzelmi vezéreltségű, fontosnak tartjuk, hogy más gyermekekkel és felnőttekkel való kapcsolatuk révén pozitív, kedvező hatások érhék.

Fontos az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, derűs, kiegyensúlyozott légkör megteremtése óvodakezdestől az óvodáskor végéig.

Szükséges a pozitív személyes kapcsolat kialakítása és segítése óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek, dajka-gyermek viszonyában.

Az óvodában folyó tevékenységek, - legfőképpen a szabad játék- lehetőséget biztosítanak a gyermeki önérvényesítő, önkifejező törekvések kibontakoztatására.

Olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, amelyben a különbözőség mindenkinek természetes. Az óvónő segítse a gyermekeket abban, hogy elfogadják az eltérő képességű és tulajdonságú társaikat.

Elvünk, hogy a gyermek megtalálja a helyét az óvodai közösségben, váljék igényévé a csoporttal való együttműködés, ha igénye van rá, akkor egyedül is tevékenykedhessen. Gyermekeink számára biztonságot nyújt a megalapozott és következetes, ugyanakkor rugalmasan kezelt szokás-szabály rendszerünk. A szokás rendszeren keresztül fejlődik a gyermekek normarendszere, mely az iskolai élet alapja.

A szülőföldhöz való kötődés kialakulásának előfeltétele, hogy életkorának megfelelően ismerje szűkebb és tágabb természetes és épített környezetét, annak hagyományait, szokásait, ünnepeit. Fontosnak tartjuk, hogy tisztelje és becsülje óvja környezetét. Ebben a folyamatban a gyermeket körülvevő felnőttek, szülő, pedagógus, dajka, óvodai dolgozó példamutató magatartása, kommunikációja elengedhetetlen.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését szakemberek közreműködésével végezzük.

4. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés céljai, feladatai:

Az anyanyelvi nevelés áthatja az óvodai nevelést, tartalma a nevelés eszközeinek és a gyermeki tevékenységrendszernek. Komplexen fejleszti az egész gyermeki személyiséget.

Fontos a nyugodt, szeretetteljes légkörben megvalósuló folyamatos beszéd, a szóbeli kifejezőkészség fejlesztése, beszédfejlesztés az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételével.

A szabad játékban kialakult társas kapcsolatokkal fejlesszük a beszédet, lehetőséget teremtve a párbeszéd kialakulására, a csoportos beszélgetésbe való bekapcsolódásra.

Lehetőséget kínálunk arra, hogy szerep- és szituációs játékok során a gyermekek ismerjék fel és gyakorolják a különböző helyzetekhez illő beszédmódokat, illetve nyelvi eszközök használatát.

Az óvodapedagógus használjon nyelvi játékokat beszédfejlesztő céllal, mivel ezek mozgásra, cselekvésre, érzelmi meghatározottságra építve szolgálják az összefüggő beszéd és párbeszéd fejlesztését.

Teremtsen beszélő környezetet, amellyel fejleszti a gyerekek beszédészlelését, beszédértését, szóbeli emlékezetét, gyarapítja a szókincsét, alakítja nyelvi készségüket, nyelvi kifejezőeszközeiket. Segítse elő kommunikációs jelzések felismerésének, használatának gyakorlását, figyelembe véve az egyéni bánásmódot és a differenciált fejlesztést.

A játékba integrált tanulási folyamatoknál kiemelkedő fontosságú a helyes, pontos nyelvhasználat, a szóbeli megerősítés, a gyermek kérdéseire adott pontos válasz. Az anyanyelvi és értelmi nevelés a gyermek spontán szerzett tapasztalataira, élményeire, meglévő ismereteire épül. Lehetőséget biztosítunk ezek további bővítésére, különböző tevékenyegekben, élethelyzetekben való gyakorlására.

Az óvodapedagógus a gyermek egyéni beszédfejlődésének figyelembe vételével ismerje fel beszédsajátosságait, beszédhibáit, szükség esetén kérje logopédus segítségét és működjön együtt vele.

A családdal való együttműködés elengedhetetlen a megelőzés és a korrekció területén, figyelembe véve a szociokulturális hátteret.

Az óvodapedagógusok feladata a migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.

A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el, ezért fontosnak tartjuk, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át, és természetes kíváncsiságát kielégíthesse az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetből. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

Az értelmi képességek és a kreativitás fejlesztése a pszichikus funkciók fejlődését is eredményezi, mely alkalmassá teszi a gyermeket az iskolakezdésre.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1. Személyi feltételek

Az óvodapedagógus a nevelőmunka kulcsszereplője. Az óvodapedagógus az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segíti hozzá a gyermekeket. Megteremti azokat a lehetőségeket, amelyek megnyitják, és ébren tartják a gyermekekben a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére. Óvodapedagógusaink feladata a német nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseinek megvalósítása. Különös figyelmet fordítunk a más népcsoporthoz tartozó gyermekek kultúrájának megismerésére. Fontosnak tartjuk, hogy az óvodában dolgozó nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájáruljon az óvodai nevelés eredményességéhez. A dajkák elsődleges feladata a csoportban folyó nevelőmunka segítése.

Óvodapedagógusaink jellemzői:

- széles körű szakmai ismeretekkel rendelkeznek
- célirányosan alkalmazzák tudásukat

- innovatívak, alkalmasak új pedagógiai kultúra kialakítására
- jól kommunikálnak
- empátiával, és határozott döntési képességekkel rendelkeznek
- jártasak a konfliktuskezelésben
- élnek az értékelés, minősítés változatos formáival
- tudnak választani a szakkönyv és programpiacról
- reális énképpel, önismerettel rendelkeznek
- toleránsak, szociálisan érzékenyek
- magas fokú elkötelezettséggel és felelősségtudattal bírnak
- fejlett etikai és morális érzéssel rendelkeznek

Az intézményben dolgozó óvodapedagógusok és a nem pedagógus alkalmazottak rendelkeznek az alkalmazásukhoz szükséges képesítéssel, a törvény által előírt végzettséggel.

Óvodapedagógusok száma: 24 fő

- felsőfokú német nemzetiségi óvodapedagógus végzettség: 12 fő
- felsőfokú óvodapedagógus végzettség: 12 fő

Óvodapedagógusok iskolai végzettsége, szakképzettsége

- Pedagógus szakvizsga: 11 fő
 - Közoktatási vezető képzés: 3 fő
 - Fejlesztőpedagógiai szak 5
 - Gyógytestnevelő: 3 fő
- Gyógypedagógus: 2 fő
- Népi kismerterségek oktatója: 1 fő

Dajkák száma: 11 fő

Dajkák szakképzettsége

- Egészségügyi szakközépiskola: 1 fő
- Egészségügyi szakiskola: 3 fő

- Szakmunkásképző: 3 fő
- Dajkaképző: 8 fő

Óvoda munkáját segítő technikai dolgozók: 2 fő

Konyhai dolgozók: 2 fő

Karbantartó: 1 fő

2. Tárgyi feltételek

Óvodánk 1981. május 5-én nyitotta meg kapuit. Központi fekvése miatt a város minden részéről jól megközelíthető.

Az épület pavilonrendszerű, 6 pavilonjában 11 gyermekcsoport elhelyezésére van lehetőség. Felvehető maximális gyermeklétszám 249 fő. Egy pavilonban 2 csoport kap helyet, valamint mosdó, wc, öltözők, felnőtt mosdó. Az óvodában találhatóak még egyéb kiszolgáló helyiségek is, és a nagyterem, amely a tornaszoba és egyben többcélú helyiség.

Az intézmény beépített alapterülete 1410 m², az óvoda udvarának területe 6188 m². Minden pavilonhoz külön udvarrész tartozik füves résszel, járdával, fákkal, homokozóval és udvari mozgásfejlesztő fajtáékokkal. Óvodánk büszkesége a „Bautzenland” játszóvár komplexum, melyet a németországi Bautzen járástól kaptunk ajándékba.

A Szekszárdi Német Kisebbségi Önkormányzat 2005. július 1-től az óvoda fenntartói jogát átvette Szekszárd városától. A fenntartóváltás után az óvoda a korábbi 3. Számú Óvoda helyett a Wunderland Óvoda nevet kapta.

Óvodánkban jelenleg 11 gyermekcsoport működik, 22 óvodapedagógus gyermek csoportban végez nevelőmunkát, egy fő fejlesztőpedagógus a csoportokon kívül gyógypedagógiai fejlesztőmunkát végez. Az óvodavezetővel együtt összesen 24 óvodapedagógus biztosítja a nevelőmunkát. A nemzetiségi nevelést 11 óvónő végzi, 11 csoportban.

Német kisebbségi kétnyelvű nevelést végző óvodaként Szekszárd egész területéről fogadunk gyermekeket.

2009-ben a KEOP pályázat keretein belül megvalósult az óvoda energetikai korszerűsítése, így már korszerű, megújult épületben fogadhatjuk a gyermekeket. Óvodánk udvarának, játszókörnyezetének felújítása /kertrendezés, játékok cseréje/ folyamatosan történik.

A csoportszobák berendezési tárgyainak cseréje szintén folyamatos.

Az elmúlt években eszközrendszerünket bővítettük. Intézményünk eszközellátottsága jónak mondható. A kompetencia alapú oktatás bevezetésével eszköztárunk folyamatos kiegészítést igényel.

A csoportszobák kialakításánál biztosítjuk azokat a feltételeket, melyek hozzájárulnak a sikeres nevelőmunka megvalósításához.

Lehetőséget és megfelelő környezetet biztosítunk a szülőkkel való kapcsolattartásra.

Tervezett eszközök beszerzésének jegyzéke: 2. számú melléklet

3. Az óvodai élet megszervezése

A hetirend és a napirend biztosítja a megfelelő feltételeket a gyermekek egészséges fejlődéséhez.

A napirendjavaslat tájékoztatást nyújt arról, hogyan épülnek egymásra a különböző tevékenységek.

Ennek alapján minden csoportban az óvónő dolgozza ki a gyermekek számára leginkább ideális napirendet.

A modellként bemutatott példa korcsoportonként, az egyes évszakok által meghatározott feltételek szerint módosítható.

Az állandó és/vagy ciklusosan megjelenő tevékenységek nyugalmat, folytonosságot, támaszt biztosítanak a gyermekek számára.

A párhuzamosan végezhető tevékenységek során az óvodapedagógus alkalmazza a differenciálás és a komplexitás elvét, így hozzájárul a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó sokoldalú, harmonikus fejlődéséhez.

A hetirendet az irányelveknek megfelelően, a nemzetiségi kétnyelvű kisebbségi nevelés megvalósulásával, a szervezett mozgásos tevékenység időrendjéhez és helyhez kötöttségéhez igazodva, a rugalmasság és komplexitás elvét figyelembe véve alakítjuk ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel. A családi igényeket figyelembe véve a megfelelő információáramlás érdekében biztosítunk olyan helyiséget /óvónői szoba/, mely a szülőkkel való kapcsolattartás helyszínéül szolgál.

A gyermekek megfigyelése folyamatosan történik, fejlődésük nyomon követését félévente írásban rögzítjük a kötelező dokumentációban. A szülők tájékoztatására fogadóóra keretében biztosítunk lehetőséget.

Az intézményünkbe járó SNI gyermekek fejlesztését a pedagógiai szakszolgálat javaslata alapján végezzük. A szükséges fejlesztő foglalkozásokat biztosítjuk.

Óvodánk gyógypedagógusa és logopédusa által összeállított képességmérő teszt segítségével történik a gyermekek képességeinek vizsgálata, melyet az óvónők végeznek csoportjukban. Intézményünkben a gyermekek fejlesztését gyógypedagógus végzi, melyet a részképességek vizsgálata előz meg. A foglalkozások a lemaradó részképességek fejlesztése mentén történnek, az életkori sajátosságok figyelembe vételével, egyénre szabottan a gyermekek képességeinek ismeretében, melynek legmegfelelőbb módja a játékos fejlesztő foglalkozás.

Javaslat a gyermekek napirendjének elkészítéséhez

Időtartam	Tevékenység
6.30-10.30	Szabad játék a csoportszobában Személyes percek Játékba integrált differenciált, egyéni és mikro-csoportos tevékenységek -szabad játék - vers, mese - ének, zene, énekes játék - rajzolás, mintázás, kézimunka - mozgásos tevékenység - a külső világ tevékeny megismerése - munka jellegű tevékenységek - a tevékenységekben megvalósuló tanulás - testápolási teendők - folyamatos tízórai
10.30-12.00	Játék a szabadban - egyéni- és mikro-csoportos tapasztalatszerzés - énekes játékok - séták - mozgásos tevékenységek - hagyományápoló programok
12.00-13.00	- ebéd - testápolási teendők

13.00-15.00	<ul style="list-style-type: none"> - készülődés a pihenéshez mesével, verssel, altatódalokkal - pihenés, alvás
15.00-15.45	<ul style="list-style-type: none"> - teremrendezés - mozgásos tevékenység - testápolási tevékenységek - uzsonna
15.45-17.00	<ul style="list-style-type: none"> - szabad játék a csoportszobában, udvaron - spontán egyéni- és mikro-csoportos tapasztalatszerzés

4. Gyermekvédelmi munka az óvodában

A gyermekvédelmi munka irányítása az óvodavezető feladatkörébe tartozik. Ő gondoskodik a két gyermekvédelmi felelős munkájához szükséges feltételek megteremtéséről. A hatályos törvényeknek és jogszabályoknak megfelelően, a házirendben foglaltakkal kiegészítve határozzuk meg azokat a védő- óvó előírásokat, amelyeket a gyermekeknek, szülőknek, és az óvoda dolgozóinak be kell tartani.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Tájékoztatja a csoportok óvónőit és szülőit arról, hogy milyen problémával, hol milyen időpontban fordulhatnak hozzá. Tájékoztatást nyújt arról is, hogy az óvodán kívül milyen gyermekvédelmi intézményt kereshetnek fel.

- A csoportokat vezető óvónők jelzése alapján tájékozódik a hátrányos – és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről. Ha szükséges a csoport óvónőivel együtt családlátogatást végez, annak érdekében, hogy megismerje az érintett gyermek családi körülményeit és környezetét.
- Amennyiben a gyermeket veszélyeztető okokat az intézmény adta kereteken belül nem tudja megszüntetni, segítséget kér a városi gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményektől illetve a jegyzőtől.
- Az intézményben- a szülők által jól látható helyen- közzé teszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét és telefonszámát.

5. Az óvoda kapcsolatai

Az óvoda kapcsolatrendszere

Szekszárdi Német Kisebbségi Önkormányzat

Óvodánk fenntartója a Szekszárdi Német Kisebbségi Önkormányzat. Az óvoda a folyamatos szakmai, tárgyi fejlesztés érdekében rendszeres kapcsolatot tart a fenntartóval. Az intézmény pedagógiai munkájáról szóban és írásban rendszeresen tájékoztatja a fenntartót. A működéshez szükséges szabályzatokat, terveket az intézmény vezetője az intézményben működő szervezetekkel együtt készíti el.

Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

A Hivatal igazgatóságaival intézményünk rendszeres, illetve alkalmankénti kapcsolatot tart fenn. A hivatallal kapcsolatunk korrekt, támogató és együttműködő.

Nevelési- oktatási és kulturális intézmények, civil szervezetek

Igény és lehetőség szerint óvodánk kapcsolatot tart városi és városon kívüli intézményekkel, civil szervezetekkel. A kölcsönös kapcsolattartás hozzájárul az óvodai programban megfogalmazott tartalmak megvalósításához.

Az óvoda és a család:

A család és az óvoda között kölcsönös kapcsolat van. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A szülő tud legtöbbet gyermekéről, ő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvodapedagógusnak van olyan szaktudása és olyan korosztályi tapasztalata, amely alapján hatékony segítséget tud nyújtani a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. A pedagógus-szülő kapcsolat fontos szinterei:

- Szülői munkaközösség és Óvodaszék összehangolt munkája
- Szülői értekezletek
- Fogadóórák
- Családlátogatás
- Nyílt napok / oviváró program/
- Hagyományőrző programjaink
- Családi nap
- Napi kapcsolattartás

A szülőkkel való kapcsolattartást kiemelten fontos feladatként tartjuk számon. Megszervezzük az együttműködés formáit, gondoskodunk az információáramlásról, a szemléletformálásról, mely az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését hivatott közvetíteni. Fontos, hogy körültekintően szervezzük meg a szülőkkel együtt kialakítandó együttműködés formáit, mely a folyamatos információ-áramoltatást, a szemléletformálást, az

óvodánk tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit, és a fejlődés eredményét hivatott közvetíteni.

Az Óvoda és a bölcsőde:

Az átmenet zökkenőmentessé tétele érdekében olyan tartalmi kapcsolatot építünk ki a bölcsődével, melynek során megismerhetjük, segíthetjük egymás nevelőmunkáját.

Az Óvodánk kapcsolatot tart a Perczel Mór utcai Városi Bölcsődével.

A kapcsolattartás formái:

- Ismerkedő és visszatérő látogatások
- Tapasztalatcserék

Az óvoda és az iskola:

Óvodánk a város általános iskoláival kölcsönös kapcsolatot tart.

Az intézmények között a tartalmi kapcsolat folyamatos, fenntartása a gyermekek zavartalan iskolakezdését segíti elő. A kölcsönös érdeklődés hozzájárul egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez, megértéséhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában nyitottak és kezdeményezők vagyunk. Az óvodai élet folyamán kialakítjuk a gyermekekben az iskolához szükséges azon képességeket, melyek lehetővé teszik, hogy a gyermek - belépve abba az életszakaszba, amikor óvodásból iskolássá érik - alkalmazkodni tudjon az iskola által meghatározott szokás - szabály rendszerhez.

A kapcsolattartás formái:

- Látogatások
- Tapasztalatcserék

- Értekezletek
- Továbbképzések
- Előadások
- Egymás rendezvényein, ünnepein való részvétel, közreműködés
- Közvetlen partneri kapcsolatok megbeszélése, tervezése, értékelése

Szakszolgálatok

Városi Nevelési Tanácsadó és Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal folyamatos kapcsolatban állunk (pszichológiai vizsgálatok, képességvizsgálatok, véleménycsere, tanácsadás, fogadódóra stb.). Az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézettel és a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottsággal szükség esetén vesszük fel a kapcsolatot.

Kapcsolataink az óvodai élet során:

- Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézet
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság
- Városi Nevelési Tanácsadó és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Családsegítő Központ
- Védőnői Szolgálat
- Gyermek-egészségügyi ellátás: óvodaorvos, fogászat
- Babits Mihály Művelődési Ház és Művészetek Háza
- Illyés Gyula Gyermekkönyvtár
- Wosinszky Mór Megyei Múzeum
- Deutsche Bühne Ungarn, Német Színház

6. Az óvoda egyéb tevékenységei

Óvodánkban minden gyermek számára - egyenlő hozzáférést biztosítva - igénybe vehetők az alábbi szolgáltatások.

- német nemzetiségi néptánc
- gyógytestnevelés
- népi gyermek játszóház
- logopédiai ellátás
- fejlesztő foglalkozások
- hitoktatás /katolikus, református/

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

1. Játék

A nevelés eszközei közül a játék a gyermek legelemibb pszichikus szükséglete, létformája. Meghagyjuk a játék semmi mással nem helyettesíthető szerepét, funkcióját a gyermek életében. A játékon keresztül tapasztalja meg a körülötte lévő világ sokszínűségét, szerzi ismereteit, tanul, örömhöz, sikerélményekhez jut. A játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, ugyanakkor a személyiség fejlesztésének színtere, a tanulás, készség, képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

Az egész nap egy „időkeret”, amely során a játék szabadon választott, önként vállalt, örömteli tevékenység.

A játéktevékenység a gyermek óvodába érkezésekor kezdődik. A gyermekek ettől kezdve szabadon választott játékkal játszhatnak, egyedül, egymás mellett, kisebb csoportokban. A játék folyamatosságát, zavartalanságát a folyamatos napirend jól biztosítja. A napirendünk megvalósításában kiemelt szerepet kap a nevelőmunkát segítő dajka.

A napi életszervezésben az óvónő törekszik arra is, hogy a gyermekek minél több időt kapjanak a tartalmas udvari játéktevékenységhez.

A gyermek, aki játszik, játszva illetve játékosan tanul. A szabad játékban alakulnak társas kapcsolatai, közösségi emberré formálódik, gazdagodik érzelmek világa.

A pedagógus, aki támogat, inspirál, közvetít, feltételeket teremt, szükség és igény szerint játszik, szükség és igény szerint segít, partnerségre törekszik. Biztosítja a játékhoz szükséges időt, helyet és a képességfejlesztéshez szükséges eszközrendszert.

2. Vers, mese

A tevékenység célja a gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődésének, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása. A játékos, mozgással kísért verselés, mesélés, mondókázás, bábjáték, dramatikus játék az érzelmi biztonság kialakításának és az anyanyelvi kompetenciák fejlesztésének leghatásosabb eszköze.

Az általunk nyújtott irodalmi élmények legfontosabb feladata az önmegismerés, a beavatódás a körülöttünk lévő világba. Az óvodapedagógustól hallott történetek, mesék, versek róluk szólnak, nekik szólnak, segítenek eligazodni a világban, a lelkükben kaotikusan kavargó érzelmekben, indulatokban. Az irodalmi nevelés a gyermekek mentális higiéniájának szerves része.

Az óvodapedagógusaink feladata a felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása, életkornak, fejlettségi szintnek megfelelően, melyben jelenjenek meg a népi, klasszikus és kortárs irodalmi művek. A tartalmi kiválasztásnál törekszünk arra, hogy érvényesüljön a gyermeki élményvilág színessége,

játékossága, a gyermeki kíváncsiság, érdeklődés, humor és a tragikumot feloldó hatás.

A vers- és mesealkotással, bábjátékkal, dramatikus játékkal lehetőséget biztosítunk a szabad önkifejezésre.

3. Ének, zene, énekes játék

„Mindenkinek az a zene tetszik legjobban, amelyhez gyermekkorában szokott. A korán fejlesztett jó ízlés nehezen rontható el később. Ezért ügyeljünk az első benyomásokra. Az egész életre kihatnak.”

Kodály Zoltán

A zenei nevelés célja a közös éneklés, közös játék örömeinek a megéreztetése, a zene megszerettetése. Az együtt mozgás, tánc mindmeggannyi elemet tartalmaz, ami pozitívan befolyásolja a személyiségfejlődést. Fontos a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának a formálása.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket. A gyermekek a jóízű játékok közben közvetve szerzik meg a zenei készségeket és ismerik meg az alapfogalmakat.

Feladatunk a felhasznált zenei és zenehallgatási anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása, a nemzeti hagyományokhoz kötődő dalok, a népdalok, az énekes népi játékok, a kortárs művészeti alkotások és más népek dalai közül. A felnőtt minta spontán utánpótlásra, a zenei önkifejezésre és kreativitásra és hangszerek kipróbálására ösztönzi a gyerekeket. A zene képes felkelteni és fokozni az aktivitást, szabályozni a feszültséget; indulatokat kelt és levezet, nyugalmat teremt, a legkülönbözőbb érzelmeket mobilizálja, serkenti a képzeletet, emlékezetet, befolyásolja a közérzetet, alakítja a viselkedést.

További zenei élményeket biztosítunk hagyományápoló programjaink alkalmával, ahol találkoznak a hangszeres élő népzenevel.

4. Rajzolás, mintázás, kézi munka

A rajzolás, mintázás, kézi munka tevékenység célja a gyermek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezésének, tér- forma- szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának, igényességének alakítása.

Feladatunk, hogy folyamatosan biztosítsuk a feltételeket a mindennapi szabad játékban is a változatos, sokféle technikát alkalmazó, sokféle alapanyaggal megismerkedő ábrázoló tevékenységhez, építéshez és a műalkotásokkal való ismerkedéshez.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek egyéni fejlettségükhöz és képességeikhez mértén leljék örömet az alkotó tevékenységekben, gyönyörködjenek saját munkáikban, a művészeti és népművészeti szépségekben. A saját élményeken alapuló cselekményes témákban megjelennek a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek eseményábrázolásai is.

A munkához szükséges alapanyagok összegyűjtésében a szülők is részt vesznek.

Minden évszakban kihasználjuk a természet kínálta lehetőségeket a tapasztalatszerzésre, kreatív önkifejezésre.

5. Mozgás

Minden gyermek mozgással kezdi megismerni az új világot, amibe beleszületett. A mozgás a gyerekek számára nélkülözhetetlen, hatással van egész életükre, növekedésükre, semmi mással nem helyettesíthető és nem pótolható a testi és lelki fejlődésük során.

A gyermek a legtöbb tapasztalatot életének első hat évében szerzi, ezért nagyon fontos, hogy ebben az életkorban biztosítsuk a megfelelő mennyiségű mozgásingert. Tehát ezért lényeges, hogy a harmonikus, sokoldalú fejlődés szempontjából igen érzékeny életszakaszban megfelelő

mozgástapasztalatokat gyűjtsenek a gyerekek az óvodai élet mindennapjaiban. A gyermekkor a legjobb időszak az egészség befolyásolására.

Feladatunk, hogy az önélmény formájában történő gyakorlás és a tapasztalat mélyítse el a szerzett tudásanyagot, és nyújtson segítséget az egészséges életmód kialakításában. Fontos, hogy változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségeket biztosítsunk a mindennapos mozgásra eltérő közegben is.

A szervezett és a szabad mozgásos lehetőségek biztosításával segítjük elő a térben való tájékozódás, a helyzetfelismerés, alkalmazkodóképesség, együttműködő képesség valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását. A megfelelő mozgáslehetőségek –közvetett módon- kedvező hatással vannak a pszichikus tulajdonságok, az érzékelés, észlelés, a megértés, a képzelet, az emlékezet, a gondolkodás fejlődésére is. Az óvodás gyermek nagyfokú mozgásigényéből adódóan kiemelt helyet és szerepet biztosítunk a mozgásos tevékenységeknek. Már az óvodában törekszünk arra, hogy a rendszeres testgyakorlatok, a sport a mozgás a mindennapi élet része legyen.

6. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek környezetében való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi néphagyományok, szokások és tárgyi kultúra értékeit. Megtanulja ezek szeretetét, védelmét. Pozitív érzelmi viszony alakul ki a természethez, az emberi alkotásokhoz. Feladatunk feltárni a gyerekek előtt azokat a jelenségeket, történéseket, amelyek rejtve maradnak, ráirányítani a figyelmüket az érdekes, fontos, lényeges dolgokra és levonni az újabb tudást magában foglaló következtetéseket. Kiemelt feladatunk a környezettel való harmonikus együttélés és a fenntartható fejlődés igényének megteremtése.

Fontos a közvetlen tapasztalatszerzés, mely lehetőség szerint mindig a természetes környezetben történik. Terepei: az óvoda udvara, az óvoda közvetlen és tágabb környezete. Kísérlet formájában a természetben zajló változások, hosszabb folyamatok megfigyelése, bizonyítása. A mikro-csoportos és egyéni tapasztalatszerzés lehetőséget ad a gyermek-gyermek, gyermek-óvónő személyes beszélgetéseire. Alkalmas a kommunikáció gyakorlására, problémahelyzetek megoldására. Ez a szervezeti forma segíti a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőképességének fejlődését. A gyermekekkel történő beszélgetés lehet spontán vagy irányított. A társadalmi és természeti környezetünk tele van a formák sokaságának variációival, az eltérő méretek sokféle megvalósulásával, a mennyiségekkel való napi találkozásokkal. Így nézve a környezetünket, azt tapasztaljuk, hogy a matematika szerves része mindennapi életünknek. A matematikai tapasztalatszerzés közben a gyermekek megismerkednek a környezet formai mennyiségi és téri viszonyaival. Feladatunk spontán helyzetekben matematikai tapasztalatszerzés, a megszerzett tapasztalatok felhasználásának biztosítása, problémahelyzetek teremtése. Fontos a cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok közös összegzése, irányított és spontán megfigyelésekből adódó vélemények cseréje.

7. Néphagyományok

Néphagyomány- ápolás, népszokások / hagyományőrzés /

Programunk a néphagyományőrzést, a népi kultúra ápolását az óvónők feladatának tekinti. Az óvónőink beépítik a kisgyermek nevelésébe mindazon értékeket, melyek a folklórban megőrzésre érdemesek. Megteremtjük azt a miliőt, amelyben az óvodába lépés első pillanatától a nevelés szerves része a hagyományápolás. Így a modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra, s a mai gyerekek is megtalálják benne a szépséget,

örömet és a követendőt. Az óvodánk természetes közege a hagyományőrzésnek.

A néphagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban:

Vers, mese, dramatikus játék: népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, időjóslások, névcsúfolók, találós kérdések.

Ének, zene, énekes játékok,: mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene.

Rajzolás, mintázás, kézi munka: tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngyfűzés, agyagozás, mézeskalács sütés.

A külső világ tevékeny megismerése: találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások.

Mozgás: ügyességi és sportjátékok.

Az óvodában megtartott jeles napok időrendben, s azok tartalmai:

- Mihály nap /szept. 29/
- Szüret /okt. 15-től/
- Advent/nov.30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig/
- Mikulás /dec.06./
- Luca /dec.13./
- Karácsony /dec.24-25-26./
- Farsang /vízkeresztől hamvazó szerdáig/
- Kiszé / télűző, tavaszcsalogató ünnep/
- Húsvét /az első tavaszi napéjegylenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap/.
- Májusfa állítása és kitáncolása.
- Pünkösöd / Húsvét után 50.nap/.

A hagyományápolás ajánlott tartalmai:

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be, amelyhez a gyerekek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan biztosítunk változatos tevékenységeket. Hagyományok ápolása közben az együttjátszást, együttműködést, tervezgetést örömtelivé, várakozás időszakát izgalmassá tesszük. Törekszünk arra, hogy az ünnep külsőségeivel együtt vidám hangulatú, felszabadult együttlét legyen.

8. Munka jellegű tevékenységek

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, képességek, attitűdök, tulajdonságok kialakítása a célunk, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek személyiségfejlődését, közösségi kapcsolatait, kötelességteljesítését. A gyermek munka jellegű tevékenysége önként –azaz örömmel és szívesen- végzett aktív tevékenység, mely az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést igényel. A munkajellegű tevékenység is tartalmaz játékos elemeket. Az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok végzése során megéli a gyermek a közösségért való tevékenykedés örömét is, mely a normák, szabályok kialakulásához vezet.

Feladatunk a cselekvő tapasztalatszerzés biztosítása, melyet a gyermekek önálló vállalás alapján végeznek. A gyakori dicséret, a konkrét, reális személyre szabott értékelés, pozitív megerősítés alkalmazásával elérjük, hogy a gyermekek szívesen vesznek részt a munkában. Az óvónő és a dajka közös megállapodás alapján alakítja ki a munkajellegű tevékenységek szabályait, összehangolt cselekvésláncát, és következetes betartatását.

9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Ebben az életkorban az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg. Mindennek az alapja, hogy a gyermekek érdeklődésére, cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer. Célunk a tanulást támogató környezet kialakítása, gyermek kompetenciáinak fejlesztése.

Az óvodapedagógus által teremtett problémahelyzetek megoldása elősegíti a gyermek kreativitásának fejlődését, lehetőséget ad a felfedezésre és a cselekvéses tanulásra. Fontos a személyre szabott, egyéniséghez igazodó differenciált, pozitív értékelés, mely hozzájárul a gyermek személyiségének kibontakozásához.

VI. Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek fejlődésének alapja, hogy szeretet, gondoskodás vegye körül az egyéni bánásmód, a személyes bensőséges kapcsolat kialakításához.

A gyermek számára biztonságot nyújt a megalapozott és következetes, ám rugalmasan kezelt szokásrendszer. A szokásrendszeren keresztül fejlődik normarendszere, mely az iskolás kor alapja.

Gyermekeinket az óvodáskor végére a következő készségekkel, képességekkel kívánjuk felruházni, figyelembe véve egyéni adottságaikat, fejlettségi szintjüket:

- Egészséges testfelépítésű, teherbíró,
- Mozgását, viselkedését irányítani képes,
- Testi szükségleteit kielégíti,
- Testséma képe alakulóban van,
- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik,
- Megjelenik a szándékos bevésés és felidézés,

- Megjelenik a szándékos figyelem, melynek tartalma, terjedelme fokozatosan növekszik,
- Az elemi fogalmi gondolkodás kialakulóban van,
- Érthetően, folyamatosan kommunikál,
- Életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja magát kifejezni,
- Egyre inkább képes végighallgatni és megérteni mások beszédét,
- Ismeri szűkebb tágabb környezetét. Tudja nevét, lakcímét, szülei nevét, foglalkozását.
- Érzékeli az öltözködés és az időjárás összefüggéseit,
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, amelyek a környezete megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek,
- Képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermekkel egyaránt,
- Feladattudata kialakulóban van, feladat megértésében, a feladat tartásában, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg,

A gyermekek 6-7 éves korukra belépnek a lassú átmenet állapotába, amelyben óvodásból iskolássá érnek. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Óvodánkban az integráció megvalósulásával a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését speciális szakemberek / gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógytestnevelő, terapeuta / bevonásával valósítjuk meg.

A különleges gondozásra jogosult gyermekeket a fejlettségüknek megfelelő intézménybe irányítjuk.

1. Az óvodában folyó nevelőmunka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási rendszere

A program sikerkritériumát „ A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén „ című programelem tartalmazza. Ehhez viszonyítva ellenőrizhető, elemezhető, értékelhető a gyermekek fejlettségi szintje.

A programhoz az alábbi szakmai dokumentumok elkészítése szükséges, melyek segítik az ellenőrzést, elemzést, értékelést:

- Az óvodavezető éves munkaterve.
- A gyermekcsoportok nevelési- fejlesztési terve
- IMIP (Intézményi Minőségirányítási Program)

A program ellenőrzését, értékelését három fázisban végezzük:

Első fázis:

A program módosítása előtt ellenőriztük, elemeztük és értékeltük az óvoda eddigi gyakorlatát, nevelő- fejlesztő munkáját.

Második fázis:

A program ellenőrzését, elemzését, értékelését elvégezzük az első nevelési év végén.

Harmadik fázis:

A program ellenőrzését három- négyévenként tervezzük, melyben nevelési- fejlesztési elképzelések eredményét vizsgáljuk. Ehhez hozzájárul az intézményünkben kidolgozott képességszint-felmérő program is. A gyermekek értékelése a kompetencia alapú oktatás képességfejlesztési területei alapján történik.

2. A kompetencia alapú oktatás képességfejlesztési területei

Értelmi képességek	Szociális képességek	Kommunikációs képességek	Testi képességek
<p>1. Kognitív szféra</p> <p>a) Gondolkodási műveletek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fogalomismeret, tájékozottság - Összehasonlítás, megkülönböztetés - Következtetés, ítéletalkotás, analízis, szintézis - Konkretizálás, általánosítás, csoportosítás, osztályozás - Számfogalom, téri, időbeli viszonyok, szimmetria, szeralítás <p>b) Pszichikus funkciók működése</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koncentráció, feladattartás, figyelem - Érdeklődés - Emlékezet - Képzelet <p>Problémamegoldó képesség</p>	<p>1. Társas kapcsolatok, játék, viselkedés, neveltségi szint, szokásismeret</p> <p>a) Társas magatartás, közösségi szokások, együttműködési képességek</p> <p>b) Erkölcsi megítélő képesség, udvariasság, érintkezési szokások, alkalmazkodás</p> <p>2. Érzelmek, motiváció, beállítódás, akarat</p> <p>megnyilvánulások</p> <p>a) Érzelmek, motivációk, beállítódás</p>	<p>1. Nyelvhasználat</p> <p>a) Az összefüggő, folyamatos beszéd megjelenése</p> <p>b) A beszéd tisztasága a nyelvhelyesség</p> <p>2. Verbális kommunikáció</p> <p>a) beszédértés</p> <p>b) Nyelvi kifejezőkészség</p> <p>3. Nonverbális kommunikáció</p>	<p>1. Nagymozgások</p> <p>a) Mozgáskoordináció, motoros képességek</p> <p>b) Téri tájékozódás nagymozgással, a cselekvés szintjén</p> <p>2. Finommotorikus mozgások</p> <p>a) Ábrázoló tevékenység /rajzolás, festés, mintázás, kézimunkázás/</p> <p>b) Ábrázolás a mindennapi életben /játék, barkácsolás, díszítés/</p>

<p>2. Érzékszervi szféra, percepció</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tetsémaismeret - Hallásérzékelés /auditív percepció/ - Látásérzékelés /vizuális percepció/ - Tapintásérzékelés /taktilis érzékelés/ - Koordinációs működés /test, kéz, láb, szem/ - Kinesztetikus érzékelés, keresztcsatornák működése - Téri irányok, relációk érzékelése, időérzékelés 	<p>b) Akarati tényezők</p>		
--	----------------------------	--	--

Az egyes részterületek között átfedések találhatóak, mivel az egyes pszichikus funkciók nem válnak el élesen egymástól.

Német Kétnyelvű Kisebbségi Nevelés

1. Bevezető

Óvodánk német kétnyelvű kisebbségi nevelést folytat. A tevékenységi formáinkat az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és a Nemzeti Etnikai Kisebbség óvodai nevelésének irányelvei szerint alakítjuk ki.

Nemzetiségi óvodaként az egész városból fogadunk gyermekeket. Bár a szülők közül néhányan még ismerik a német kisebbségi nyelvet, az élő beszéd már kevésbé jellemző otthonukban. Sokan választják óvodánkat, hogy a kisebbségi identitásukat megőrizzék, és a kultúrkincsüket tovább adják. A tevékenységi formákhoz felhasználjuk a kisebbségi nyelvi, irodalmi, zenei, szellemi és tárgyi kultúra értékeit. Óvodai nevelésünk kiterjed a kisebbségi kultúra, hagyományok, szokások továbbörökítésére, és a kisebbségi identitás megalapozására. A gyermek életkori sajátosságainak figyelembe vételével biztosítjuk a nyelvi környezetet. A fokozatosság és folyamatosság elvét betartva igyekszünk a helyes arányokat megtartani, melyben elsődleges a német nyelvhez való pozitív érzelmi viszony kialakítása.

2. A kisebbségi óvodai nevelés megszervezése

A kisebbségi nyelvi nevelés a gyermek óvodába lépésétől az iskola kezdéséig tart. A német nyelvi környezetet a törvényben előírt végzettséggel rendelkező német nemzetiségi óvodapedagógusok biztosítják. Ők közvetítik a gyermekek felé a kisebbségi nyelvet, megismertetik őket a hagyományokkal, szokásokkal a szellemi és tárgyi kultúrával.

Hétköznapijainkban a kisebbségi nyelv folyamatosan jelen van. A nap folyamán adódó összes lehetőséget felhasználjuk nyelvgyakorlás céljából: párhuzamos tevékenységek szervezésével, differenciáltan, a kompetencia alapú nevelés-oktatás szemléletének megfelelően.

Szoros kapcsolatot ápolunk a Deutsche Bühne-vel, hogy minél több nyelvi élményben részesüljenek a gyerekek. Fontos, hogy az óvodásaink más környezetben is ismerjék fel a nyelv hangzását. Kölcsönös kapcsolatot ápolunk a Dienes Valéria Általános Iskola Grundschule-val, ami megkönnyíti az óvoda-iskola átmenetet.

Óvodánk rendelkezik a kisebbségi kultúra és nyelv ápolásához szükséges személyi és tárgyi feltételekkel, eszközökkel. Az óvoda folyosóján 1998 óta német nemzetiségi hagyományőrző kiállítás tekinthető meg, mely a kisebbség kultúráját, életmódját, szokásait, hagyományait és tárgyi emlékeit mutatja be.

3. A kisebbségi óvodai nevelés célja és feladata

Kisebbségi óvodai nevelésünk célja, a kisebbség nyelvének megszerettetése, megismertetése, hagyományok és szokások ápolása, kisebbségi identitástudat kialakítása, a gyermekek felkészítése a kisebbségi nyelv iskolai tanulására.

Kisebbségi óvodai nevelésünk feladata, nyelvi környezet biztosítása a gyermekek számára az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a kisebbség nyelvének és kultúrájának megismertetése és megszerettetése, a kulturális hagyományok megőrzése, átörökítése és az identitástudat kialakítása.

Törekszünk arra, hogy a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése mellett minél teljesebbé váljon a kisebbség nyelvén folyó kommunikáció. Óvodapedagógusaink a rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel lehetőséget biztosítanak az utánpótlás alapuló nyelvelsajátításhoz. A kisebbségi kultúrkincsből /irodalom, zene, népi játék/ tudatosan felépített tematika segítségével, változatos módon szervezzük meg a nyelvi nevelést. A kialakult nyelvi szituációk függvényében rugalmasan alakítjuk ki csoportjaink napi és heti rendjét.

4. Egészséges életmód alakítása

A gondozási teendőket német nyelven is közvetítjük. Az egyszerűbb utasításokat és kéréseket a gyermekek értsék meg, fogadják el, próbálják alkalmazni. Ismerjék és fogadják el és képességeik szerint alkalmazzák német nyelven a testápolási és gondozási teendők elvégzése során, illetve az étkezési szokások, szabályok kialakításánál, betartásánál az egyszerűbb közléseket, kéréseket, utasításokat.

5. Érzelmi nevelés

Érzelmileg kötődjenek a nyelvhez, amely érdeklődés és kíváncsiság formájában jelenjen meg. Alakuljon ki a gyermekekben a pozitív érzelmi viszony a nemzetiségi nyelvhez és kultúrához. Érdeklődésük, kíváncsiságuk fontos és meghatározó elem legyen mindennapjaikban. A nyelvi élmények felejthetetlenek és maradandóak legyenek. Az üdvözlési- és udvariassági formákat ismerjék és alkalmazzák közösen és egyénileg is.

6. Kisebbségi nyelvi nevelés

Célunk, olyan szeretetteljes, biztonságos, derűs, nyugodt óvodai légkör biztosítása, amelyben a gyermeket már az óvodába lépés pillanatától fogva pozitív hatások érik a kisebbségi nyelvvel való ismerkedés során.

Az óvodai élet folyamán érzékeljék a kisebbségi nyelv sajátosságait. Életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően használják a kisebbség nyelvét a különböző élethelyzetekben.

7. Az óvodai élet megszervezése

A játék óvodás korban a legfőbb tevékenysége a gyermekeknek. A legnagyobb teret és a legtöbb lehetőséget biztosítjuk, változatos módszerekkel az utánzásra alapuló játékos nyelvgyakorláshoz. Fontos, hogy az óvodába lépés pillanatától kezdve fokozatosan megismertessük a gyermekekkel a nyelv jellegzetességeit, sajátosságait. Egyszerűbb szerepjátékok játszása során a válaszadó szerepet nemzetiségi nyelven is megjelenítjük. Óvodánkban a játékba integrált tanulást komplex formában valósítjuk meg.

8. Vers, mese

Lehetőség szerint kihasználunk minden alkalmat arra, hogy minél több mondókát, verset, mesét halljanak a gyermekek nemzetiségi nyelven.

Igényesen választjuk a vers- mese anyagunkat, merítünk a néphagyomány kincseiből. Rövid népmesék közvetítésével nyelvi környezetet biztosítunk.

A mesevilágon keresztül az óvónő a helyes, kifejező, szép beszédével és előadásmódjával próbálja közelebb hozni a német nyelvet a gyermekhez. A meséből adódó dramatizálási lehetőségek kihasználására bátorítjuk a gyermekeket.

9. Ének, zene, énekes játék

Mindennapjainknak természetes kísérője a kisebbség nyelvén folyó közös éneklés, dalolás, együttjátszás, táncolás, mely emeli a nap fényét, hangulatát. Megismertetjük a gyermekeket a német kisebbség jellegzetes hangszerével, a tangóharmonikával, a népi játékokkal, népdalokkal és gyermektáncokkal, egyszerű táncclépésekkel. Elsősorban a népi dalanyagból válogatunk.

10. Rajzolás, mintázás, kézimunka

A gyermekekkel megismertetjük a különböző ábrázoló technikákat, tevékenységek eszközeinek nevét és a színeket. Megismerik és életkoruknak, valamint egyéni fejlettségüknek megfelelően alkalmazzák a tevékenységek során használt kifejezéseket. Ismerkednek a népi kismesterségek eszközeivel, technikákkal. (pl. kékfestés, pacskerkötés, szövés- fonás stb.)

11. Mozgás

Arra törekszünk, hogy a gyermekek a német nyelvű mozgásos játékokat szívesen, örömmel végezzék. Az egyszerű feladatokat, utánzó mozgásokat az óvónői minta alapján sajátítják el. Fokozatosan jussanak el arra a szintre, hogy a játékos feladatokat akár mozgásminta nélkül is helyesen végezzék. Az egyszerűbb szabályjátékokat ismerjék és fogadják el.

Értsék meg német nyelven az egyszerű utasításokat és kifejezéseket.

12. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermekek megismerik közvetlen és tágabb környezetüket, német nyelven is. A külső világ tevékeny megismerését, tapasztalatszerzést, ismeretek gyarapítását változatos, párhuzamos tevékenységekkel közvetítjük. Matematikai tapasztalatszerzés során ismerkednek matematikai fogalmakkal német nyelven is.

13. Hagyományápolás

Célunk:

- a német kisebbség hagyományait, kultúráját, nyelvét már óvodás korban megismertetni, ápolni és továbbörökíteni.
- Lakóhelyünk környékén fellelhető nemzetiségi hagyományok megismertetésével, bemutatásával kisebbségi szemlélet kialakítása a gyermekekben.

Ezt szolgálja többek közt a folyosón található nemzetiségi kiállítás, mely nagyszülők padlásain és szekrényeiben féltve őrzött régi nemzetiségi tárgyakat, eszközöket és ruhákat rejt. Tartalmát folyamatosan bővítjük, színesítjük.

Óvodánkban nemzetiségi hagyományőrző táncoktatás folyik. A nemzetiségi tánccsoportokat szakképzett táncoktató vezeti. Résztevők az 5-6 éves gyermekek.

A foglalkozások célja a népi játékok, német dalok, elemi tánclépések megtanulásával a néphagyományok felelevenítése, megőrzése; továbbélésének biztosítása, nyelvjárásokkal való megismerkedés

Arra törekszünk, hogy a városban élő gyermekekhez közel hozzuk a még fellelhető német kisebbségi kultúra remekeit. Gyűjtőmunkánk során folyamatosan kutatjuk az idősebb generáció körében a még meglévő ősi kultúra maradványait, kézműves tevékenységeket, / kosárfonó, pacsker készítő, hímző, babaöltöztető, klumpakészítő, fánk- és kuglófsütő / a német kisebbségi dalokat, verseket és játékokat.

Német kisebbségi hagyományok:

- Márton nap – Martinstag –Az őszi nemzetiségi hét keretében november 11-én a szülőkkel és a gyerekekkel lampionos felvonulás és kalácstörés,
- Tavaszi nemzetiségi hét pünkösöd előtt- átfogó intézményi innováció a kompetencia alapú szemlélet alapján

- Pünkösöd – Pfingsten – német kisebbségi gyermektáncsoport fellépése a Pünkösdi Fesztiválon
- Tánctalálkozókra való részvétel
- Tájékozódás megtekintése a nagycsoportosokkal

14. Munka jellegű tevékenységek

A gyerekek megismerik és életkorukhoz, egyéni képességeikhez mérten alkalmazzák a munkajellegű tevékenységekhez kapcsolódó kifejezéseket, közléseket. (testápolás, öltözködés, rendrakás, étkezés, naposság, egyéb munka jellegű tevékenységek)

15. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményként:

- A gyermekekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a kisebbség kultúrája és nyelve iránt.
- A gyermek rendelkezzen olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteit egyéni képességeihez mérten a kisebbség nyelvén is tudja közvetíteni.
- Tudjon tájékozódni a kommunikációs helyzetekben passzív szókincsét használva.
- Ismerjen a kisebbség kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat.
- Ismerkedjen meg a helyi kisebbségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeivel, tanulja meg azok tiszteletét és megbecsülését.
- Szívesen vegyen részt óvodánk hagyományőrző programjain.

Programunk megvalósítása érdekében fontosnak tartjuk az együttműködést a szülők, az óvodapedagógusok, a nevelést segítő dolgozók és partnereink között.

VI. Érvényességi rendelkezések, legitimációs záradék

Készítette: A Wunderland Óvoda nevelőtestülete
Szekszárd, 2010. május 28.

A nevelőtestület elfogadásának időpontja: 2010. június 10.

Egyetértését nyilvánította Óvodaszék, Szülői Munkaközösség: 2010. június 14.

A fenntartó önkormányzat jóváhagyása: 2010. június

Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlésének Művelődési és Sportbizottságának egyetértése: 2010. június.

Tájékoztatásul megkapták:

1. Szekszárdi Német Kisebbségi Önkormányzat
2. Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlésének Művelődési és Sportbizottsága
3. Óvodaszék
4. Szülői Munkaközösség
5. Nevelőtestület

Iráttári száma: 15-9/2010

Hatályba léptetés: 2010. szeptember. 1.

Érvényesség: visszavonásig

Felülvizsgálat: 2012.

Nyilvánosság: Közvetlen és közvetett partnereink számára megtekinthető az intézmény könyvtárában, valamint az óvodai csoportokban. Tájékoztatás a szülői értekezleteken, Szülői Munkaközösség értekezletein.

Simon Attiláné
óvodavezető

1. számú melléklet Eszközjegyzék-terv

Beszerzés éve	Megnevezés	Mennyiség	Bruttó ár
2010	Homokozó takaró	4 db	148 000 Ft
	Akvárium + tartószekrény	1 db	100 000 Ft
	Vizes asztal kompetencia alapú oktatáshoz	2 db	120 000 Ft
	Gyermek kerti szerszámok kompetencia alapú oktatáshoz	5 készlet	125 000 Ft
	Homok asztal kompetencia alapú oktatáshoz	2 db	30 000 Ft
	Tornapad	2 db	40 000 Ft
	Gyümölcscentrifuga kompetencia alapú oktatáshoz	2 db	30 000 Ft
	Tornaszertárba tároló rendszer	1 készlet	100 000 Ft
	Kerti asztal és pad készlet	3 készlet	180 000 Ft
2010 év összesen:			873 000 Ft
2011	Árnyika	2 db	800 000 Ft
	Mobil kiállítási felület	4 db	40 000 Ft
2011 év összesen:			840 000 Ft
2012	Árnyika	2 db	800 000 Ft
	Tornapad	2 db	40 000 Ft
2012 év összesen:			840 000 Ft
2013	Udvari mozgásfejlesztő eszközök	1 db	800 000 Ft
	Nagy bábparaván	1 db	50 000 Ft
2013 év összesen:			850 000 Ft
2014	Babaház	2 db	600 000 Ft
	Tárolószekrény kiállítás bővítéséhez	1 db	200 000 Ft
2014 év összesen:			800 000 Ft
2015	Homokozó keret burkolása	6 db	300 000 Ft
	Játéktároló ház	2 db	600 000 Ft
2015 év összesen:			900 000 Ft

2. számú melléklet Alapító okirat

Felhasznált és ajánlott irodalom:

1. Az 1993 évi LXXIX Köznevelésről szóló törvény és ennek módosításai
Az "Óvodai nevelés országos alapprogramja"
2. 2. 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve
3. LACHEN, ENTDECKEN, BEWUNDERN Nagy Jenőné
4. Nyelv és kultúra Dr. Klein Ágnes
5. Az óvodai nevelés kompetenciaterület programcsomagja
6. Talabér Ferencné: Zweitsprachigkeit im Kindergarten
7. Porkolábné dr. Balogh Katalin-dr. Páli Judit-Pintér Éva-Szaitzné Gregorits Anna:
Komplex prevenciós óvodai program
8. Pereszlényi Éva - Porkolábné dr. Balogh Katalin: Játék Mozgás Kommunikáció
Óvodai program
9. Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában
10. Dr. Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban
11. Fodorné Dr. Földi Rita: Hiperaktivitás
12. Atkinson: Pszichológia
13. Mérei Ferenc - V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan
14. B. Méhes Vera: Az óvónő és az óvodai játék
15. Karlóczai Marianne: Gyermekek játékos könyve
16. Dr. Polcz Alaine: Bábjáték és pszichológia
17. Dr. Tótszóllóssyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában
18. Dr. Székely Lajos: Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata
19. Bihariné - Hegyi I. - Kanczler Gyné - Körmöci Katalin: A környezeti nevelés
pedagógiai és pszichológiai alapjai
20. Óvodások környezeti nevelése (Réce - füzetek sorozat)
21. Fejes E. - Kanczler Gyné: Mesélő természet
22. Villányi Györgyné: Játék a matematika?
23. Zsámboki Károlyné - Eperjessy Barnáné: Matematika kézzel, fejvel, szívvel
24. Forrai Katalin: Ének az óvodában
25. Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
26. Falvay Károly: Ritmikus mozgás énekes játék
27. Európai gyermekdalok I. II.
28. Horváth - Lengyel - Ottófi: Der Igel kommt